

merodavno pravo, ovo pravo bi se, shodno čl. 4. st. 3. reč. 2., primenilo i na delikt koji je nastao u vezi sa ovim ugovorom, te bi došlo u obzir da bude primenjeno i na pitanje dopuštenosti direktne tužbe protiv štetnikovog osiguravača u skladu sa čl. 18. Regulative. Međutim, u literaturi se ističe da bi primenom ovog prava (ugovornog statuta) pravni položaj osiguravača, kao trećeg lica koje nije učestvovalo u zaključenju ugovornog odnosa, mogao biti pogoršan, s obzirom da on nije mogao predvideti njegovu primenu niti je na bilo koji način mogao uticati na njegov izbor⁶³. Iz tog razloga bi primena prava merodavnog za ugovorni odnos trebalo da bude isključena.

Iako bi se, imajući u vidu navedene argumente, mogao zauzeti stav da treba isključiti primenu deliktne statuta koji je određen klauzulom odstupanja iz čl. 4. st. 3. ili čl. 5. st. 2. Regulative, čini nam se da se do takvog zaključka ne može doći „doslovnim“ čitanjem teksta same Regulative (naročito navedenih članova i čl. 18). Evropski zakonodavac u tom pogledu nije predvideo nikakav izuzetak, tako da se primena principa najbliže veze ne može *per se* isključiti. Uprkos tome, mišljenja samo da bi primena prava koje su štetnik i oštećeni sporazumno izabrali za svoj postojeći pravni odnos (ugovor), a u vezi sa kojim je počinjen delikt, trebalo da bude isključena iz razloga što je ovaj vid konkretizacije klauzule odstupanja veoma sličan situaciji u kojoj bi štetnik i oštećeni na osnovu čl. 14. Regulative sporazumno izabrali merodavno pravo za građanskopravni delikt. „Proširenje” dejstva sporazumnog izbora merodavnog prava bi, i u jednom i drugom slučaju, moglo ozbiljno štetiti interesima osiguravača kao trećeg lica. S obzirom da čl. 14. izričito isključuje dejstva sporazumnog izbora merodavnog prava na prava trećih lica, smatramo da se primenom analogije može doći do istog rezultata i kada je reč o primeni sporazumno izabranog merodavnog prava za postojeći pravni odnos između oštećenog i odgovornog lica na pitanje dopuštenosti direktne tužbe protiv osiguravača. U svakom slučaju odgovore na ovo i ostala sporna pitanja jedino mogu dati sudovi država-članica i Evropski sud pravde, čije odluke očekujemo sa velikim nestrpljenjem.

⁶³ Isto.

⁶⁴ OJ 2007 L 199/40. Regulativa „Rim II” obavezuje sve države-članice, izuzev Danske (vidi Regulativa „Rim II”, čl. 1, st. 4).

⁶⁵ Regulativa „Rim II”, čl. 32.

⁶⁶ Polje primene (čl. 1-3), pitanja na koje se primenjuje merodavno pravo (čl. 15), norme neposredne primene (čl. 16), pravila o obaveznosti i ponašanju (čl. 15), direktna tužba protiv osiguravača odgovornog lica (čl. 18), subrogacija (čl. 19), zajednička odgovornost (čl. 20), formalna punovažnost (čl. 21), dokazivanje (čl. 22), uobičajeno boravište (čl. 23), isključenje renvoi (čl. 24), nejedinstveni pravni poredak (čl. 25), javni poredak (čl. 26), odnos Regulative sa drugim odredbama komunitarnog prava (čl. 27), odnos regulative sa postojećim međunarodnim konvencijama (čl. 28).

4. ZAKLJUČAK

Evropski parlament i Savet Evropske unije usvojili su 11. jula 2007. godine Regulativu br. 864/2007 o merodavnom pravu za vanugovorne obaveze (tzv. Regulativa „Rim II”)⁶⁴, koja je u primeni od 11. januara 2009. godine⁶⁵. Njenim usvajanjem harmonizovana su koliziona pravila za građanskopravne delikte, poslovodstvo bez naloga, sticanje bez osnova i pregovornu odgovornost (*culpa in contrahendo*), kao i set zajedničkih opštih pravila⁶⁶ među kojima se nalazi i pravilo o određivanju merodavnog prava za pitanje dopuštenosti direktne tužbe protiv osiguravača odgovornog lica (čl. 18. Regulative „Rim II”).

Slavko ĐORĐEVIĆ, LLD

Assistant at Faculty of Law, University Kragujevac

GOVERNING LAW FOR A DIRECT ACTION OF THE INJURED PARTY AGAINST WRONGDOER'S INSURER ACCORDING TO THE ROME II REGULATION

Summary

On 11th July 2007 European Parliament and European Council adopted the Regulation (EC) No 864/2007 on the Law Applicable to Non-contractual Obligations, also known as the Rome II Regulation. The Regulation contains unified choice of law rules for torts, unjust enrichment, negotiorum gestio and culpa in contrahendo. In this article author focuses himself on Article 18 of Rome II Regulation which provides a special choice of law rule for direct action against the insurer of the person liable. This rule enables the person having suffered damage to bring his (or her) claim directly against insurer of the person liable to provide compensation, if the law applicable to non-contractual obligation or the law applicable to the insurance contract so provides.